

5.1. საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა – პრაქტიკაში არსებული პრობლემები

შესავალი

მედიასთან დაკავშირებული საქმეების მონიტორინგის სრულფასოვნად განსახორციელებლად ხშირ შემთხვევაში მნიშვნელოვანი და გადამწყვეტია, ინფორმაციის მიღება და დამუშავება, რომელიც სწორედ სახელმწიფო დაწესებულებების მფლობელობაშია. საქართველოს კანონმდებლობა დაინტერესებული პირებისათვის ამ მხრივ საკმაოდ ეფექტიან მექანიზმს ითვალისწინებს, რაც საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მარეგულირებელ ნორმებში (ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი, ინფორმაციის თავისუფლების თავი) გვხვდება. თუმცა, კანონმდებლობის ეფექტიანად აღსრულებისათვის მნიშვნელოვანია, ადმინისტრაციული ორგანოებისა და ზოგადად საჯარო დაწესებულებების ნება, უზრუნველყონ მათ ხელთ არსებული საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა დადგენილი წესითა და განსაზღვრულ ვადებში.

ნებისმიერი მოქალაქისა თუ ორგანიზაციისათვის, რომელიც კონკრეტული საჯარო ინფორმაციის მიღებით არის დაინტერესებული, მნიშვნელოვანია, ამ ინფორმაციის გარკვეულ ვადებში მიღება, რამდენადაც ინფორმაციის დამუშავება კონკრეტულ მიზანს ემსახურება. ხოლო დაგვიანებით მიღებულმა ინფორმაციამ შეიძლება დაკარგოს თავისი ღირებულება სწორედ ამ მიზნიდან გამომდინარე.

სტატისტიკური მონაცემები

მედიის განვითარების ფონდმა 2014–2015 წლებში ინფორმაცია 150 საჯარო დაწესებულებიდან, მათ შორის სამინისტროებიდან და მათი სტრუქტურული ერთეულებიდან, ასევე საჯარო სამართლისა და სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებულ კერძო სამართლის იურიდიულ პირებიდან გამოითხოვა. ინფორმაციის ნაწილი მედიაში გაწეულ საბიუჯეტო ხარჯებს, ხოლო ნაწილი მედიის პროფესიულ საქმიანობასთან დაკავშირებულ მნიშვნელოვან საქმეებს შეეხებოდა. აღსანიშნავია, რომ ძირითად შემთხვევებში საჯარო დაწესებულებები საჯარო ინფორმაციას გასცემენ, თუმცა ამ მიმართულებით გარკვეული სირთულეები იჩენს თავს.

მედიის განვითარების ფონდს საჯარო ინფორმაცია 17 შემთხვევაში არ მიეწოდა. თითოეულ შემთხვევაში უარი ინფორმაციის გაცემაზე ადმინისტრაციული საჩივრით ზემდგომ უწყებაში გასაჩივრდა, 7 ადმინისტრაციული საჩივარი დაკმაყოფილდა და ინფორმაცია ზემდგომი თანამდებობის პირის ან ორგანოს ბრძანების საფუძველზე გაიცა. ხოლო 10 შემთხვევაში ადმინისტრაციული საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის შემდეგ, საქმე სასამართლოში გაგრძელდა. სასამართლოში 4 დავა მორიგებით დასრულდა; 1 სარჩელი დაკმაყოფილდა სრულად, ხოლო 1 სარჩელის დაკმაყოფილებაზე მოსარჩელეს უარი ეთქვა. 5 დავა სასამართლოში ამ დრომდე მიმდინარეობს.

საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის შეუტყობინებლობა

ზოგიერთი საჯარო დაწესებულება არა მხოლოდ არ გასცემს საჯარო ინფორმაციას, არამედ უარის შესახებაც განმცხადებელს არც აცნობებს. ეს თავისთავად პრობლემატურია, რამდენადაც ამ შემთხვევაში განმცხადებელი მხოლოდ ინფორმაციის გაცემისათვის განსაზღვრული ვადის ამოწურვის შემდეგ შეიტყობს, რომ მან განცხადებაში მითითებული ინფორმაცია ვერ მიიღო და ასევე არ შეუძლია ივარაუდოს, თუ რა საფუძველით არ გაიცა ეს ინფორმაცია.

მედიის განვითარების ფონდმა საჯარო ინფორმაცია საქართველოს სავაჭრო სამრეწველო პალატიდან 2015 წლის 13 იანვარს გამოითხოვა; შინაგან საქმეთა სამინისტროდან – 2015 წლის 22 ოქტომბერს, ხოლო სს საქართველოს რკინიგზიდან – ამავე წლის 24 ივნისს. არც ერთ შემთხვევაში განმცხადებელს უარი ინფორმაციის გაცემაზე არ ეცნობა და არც გამოთხოვნილი ინფორმაცია მიეწოდა განსაზღვრულ ვადაში.

ინფორმაციის გაცემა სასამართლო დავის ეტაპზე

მედიის განვითარების ფონდმა 2014 წლის 25 დეკემბერს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ-ების – დაცვის პოლიციის, 112-ის და შსს აკადემიისაგან გამოითხოვა ინფორმაცია მათ მიერ სარეკლამო, მარკეტინგულ და მედია მომსახურებაზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებით. თუმცა ამ ინფორმაციის მიღება მხოლოდ სასამართლოში სარჩელის შეტანის შემდეგ მოხერხდა. ამ შემთხვევაში აღნიშნული საქმეები მორიგებით დასრულდა, თუმცა ინფორმაციის მიღებას რამდენიმე თვე დასჭირდა. ამ ორგანოებმა სასამართლო დავის მიმდინარეობისას გადაწყვიტეს ინფორმაციის გაცემა, რაც თავისთავად საგანგაშო ფაქტია, რადგან ეს მიუთითებს, რომ მათ გაცნობიერებული აქვთ ინფორმაციის საჯარო ხასიათი და მისი გაცემის ვალდებულება, თუმცა ამ ვალდებულებას ასრულებენ არაჯეროვნად და მხოლოდ სასამართლოში დავის წამოწყების შემთხვევაში იჩენენ ძალისხმევას. ეს თავის მხრივ დროს და რესურსს აკარგვინებს როგორც ინფორმაციით დაინტერესებულ მხარეს, ასევე იწვევს ადმინისტრაციული რესურსის არაეფექტიან ხარჯვას.

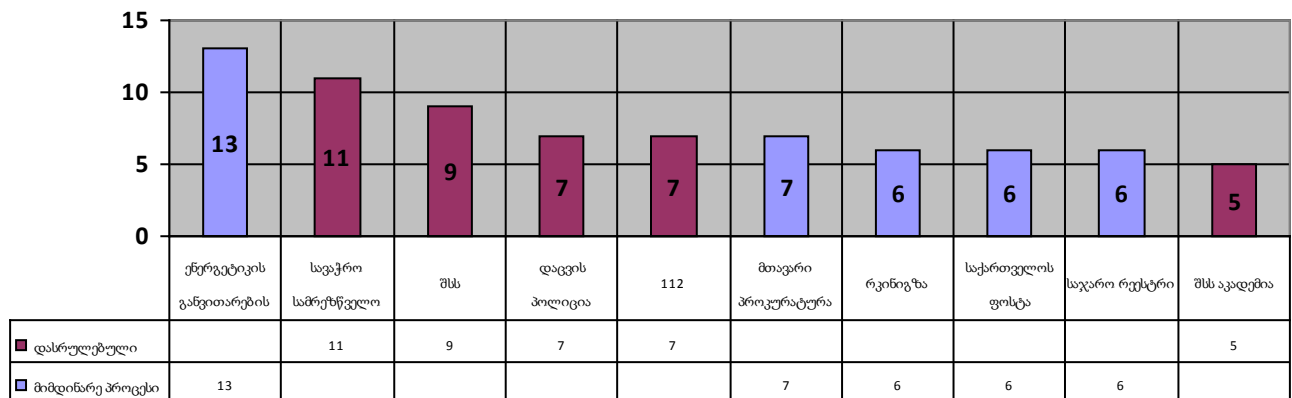
საჯარო ინფორმაციის გაცემის ვადების გაჭიანურება

მნიშვნელოვანია, იმის აღნიშვნა, რომ კანონმდებლობა საჯარო ინფორმაციის მომზადებისა და გაცემისათვის 10 დღიან ვადას აწესებს, თუმცა ეს არის არა მინიმალური, არამედ მაქსიმალური ვადა,

რომელშიც საჯარო დაწესებულებამ უნდა უზრუნველყოს შესაბამისი ინფორმაციის გაცემა, რაც თავისთავად ნიშნავს იმას, რომ საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებული დაწესებულება ვალდებულია, რაც შეიძლება სწრაფად გასცეს გამოთხოვილი ინფორმაცია იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ის პროაქტიულად არის გამოქვეყნებული. კანონმდებლობის ამგვარი მიდგომა ეფუძნება პრეზუმციას, რომ ინფორმაცია უნდა გაიცეს, თუ არ არსებობს რაიმე დამაბრკოლებელი ობიექტური გარემოება.

იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც დაინტერესებული მხარე სასამართლო დავას იგებს, MDF-ის პრაქტიკით, ინფორმაციის გამოთხოვიდან ინფორმაციის მიღებამდე ვადა საშუალოდ ნახევარ წელს აღწევს:

ცხრილი 1.1. სასამართლოში საჯარო ინფორმაციის გამოთხოვნასთან დაკავშირებული სარჩელების განხილვის ვადები MDF-ის 2014-2015 წლის პრაქტიკის მიხედვით.

პრობლეურია, ასევე სასამართლო გადაწყვეტილების ჩაბარების ვადები. სასამართლომ არ დააკმაყოფილა მედიის განვითარების ფონდის სარჩელი საქართველოს პროკურატურის წინააღმდეგ და ამის შესახებ გადაწყვეტილება 2015 წლის 18 ნოემბერს გამართულ სხდომაზე გამოცხადდა, თუმცა გადაწყვეტილება ფონდს თითქმის 2 თვის შემდეგ (14 იანვარი), ვადების დარღვევით ჩაბარდა, რაც ინფორმაციის მიღების ვადას დამატებით აჭიანურებს.

საქართველოს მთავარი პროკურატურა

ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით პრობლეურ და დახურულ უწყებას საქართველოს მთავარი პროკურატურა წარმოადგენს. ბუნებრივია, პროკურატურის საქმიანობის არსიდან გამომდინარე, ნებისმიერი ინფორმაცია ვერ იქნება იმდენად ღია, როგორც ეს სხვა საჯარო უწყებების საქმიანობის შემთხვევაშია, თუმცა კანონმდებლობით გათვალისწინებულ საგამონაკლისო დანაწესს მთავარი პროკურატურა აქცევს ნორმად და ინფორმაციის გაცემის თვალსაზრისით მავნე პრაქტიკას ნერგავს. მედიასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ ინციდენტზე, რომელიც სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს შეიცავს, ინფორმაციის გამოთხოვის შემთხვევაში, საქართველოს მთავარი პროკურატურა მიუთითებს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-3 მუხლის მე-4 ნაწილის ა ქვეპუნქტზე, რომლის მიხედვითაც, კოდექსის მოქმედება არ ვრცელდება საქმიანობაზე, რომელიც დაკავშირებული

ლია პირის სისხლის სამართლებრივ დევნასთან და საქმის წარმოებასთან. ამ მიდგომით საქართველოს მთავარი პროკურატურა გამოიჩინა თავის თავს საჯარო ინფორმაციის გაცემის ვალდებულებისაგან და მაღალი საჯარო ინტერესის საქმეებზე გამოძიების დაწყებასაც არ ადასტურებს, ხოლო გაჭიანურებული გამოძიებების შემთხვევაში, გამოძიების მიმდინარეობის ან მისი შედეგების შესახებ საზოგადოებას ინფორმირების გარეშე ტოვებს. კანონის არასწორი ინტერპრეტაცია სამოქალაქო საზოგადოებას ართმევს შესაძლებლობას აკონტროლოს, თუ როგორ ასრულებენ საგამოძიებო და მდევნელი ორგანოები თავიანთ ვალდებულებას. ამ შემთხვევაში დაინტერესებული მხარე ვერ იღებს ინფორმაციას ვერც იმ ტიპის საქმეებზე, რომლებზეც გამოძიება დადასტურებულად დაწყებულია და ხელშესახები შედეგი არ არსებობს. ეს ტოვებს შესაძლებლობას უსასრულოდ გაჭიანურდეს გამოძიება ისეთ მნიშვნელოვან საქმეებზე, რომლებიც ადამიანის უფლებებს ეხება.

პერსონალურ მონაცემთა დაცვა და საჯარო ინფორმაცია

საქართველოს ადმინისტრაციული ორგანოებისათვის საჯარო ინფორმაციის გაცემის თვალსაზრისით, როგორც ჩანს, პრობლემას წარმოადგენს კანონი „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“. ადმინისტრაციული ორგანოები კანონის ნორმების ყოველ ინდივიდუალურ შემთხვევაში მიზანშეწონილობიდან გამომდინარე განმარტებას ვერ ახერხებენ და ერთგვაროვანი არადიფერენცირებული მიდგომით არ გასცემენ ნებისმიერ ინფორმაციას, რომელიც პერსონალურ მონაცემს შეიცავს.

მედიის განვითარების ფონდმა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან გამოითხოვა პოლიტიკური გაერთიანება „საქართველოს პატრიოტთა ალიანსის“ სადამფუძნებლო დოკუმენტები, რამდენადაც სურდა შეემოწმებინა ხომ არ ირღვევა „მაუწყებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული აკრძალვა, რომლის მიხედვითაც მაუწყებლობის სფეროში ლიცენზიის მფლობელი/ავტორიზებული პირი არ შეიძლება იყოს პოლიტიკური პარტიის თანამდებობის პირი. თუმცა, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან ფონდმა სადამფუძნებლო დოკუმენტაცია მიიღო, რომელშიც დაშტრიხული იყო პარტიის თანამდებობის პირთა (გენერალური მდივანი და სარევიზიო კომისიის წევრები) სახელები და გვარები პერსონალური მონაცემების დაცვის მოტივით, გარდა პარტიის თავმჯდომარისა. იმ პირობებში, როცა თავად პოლიტიკური გაერთიანების ამოცანებიდან გამომდინარე, ისინი საჯარო პირებს წარმოადგენენ, ბუნდოვანია, რა სიკეთის დაცვას ემსახურება პარტიის თანამდებობის პირთა ვინაობის დაფარვა. აღნიშნული დავა ასევე სასამართლოში მიმდინარეობს, ხოლო სასამართლო პროცესი ჭიანურდება საქმეში მესამე პირად საქართველოს პატრიოტთა ალიანსის ჩართვის გამო. რაც თავისთავად გაურკვეველი საპროცესო მოქმედებაა, რამდენადაც ამ შემთხვევაში მოსარჩლე მხარე დავობს სწორედ იმაზე, რომ ადმინისტრაციული ორგანოა ვალდებული, გასცეს სადავო ინფორმაცია, პერსონალური მონაცემების სუბიექტის თანხმობის მიუხედავად.

პერსონალური მონაცემების დაფარვა პრობლემურია სასამართლო გადაწყვეტილებების გამოთხოვისასაც, რადგან კონკრეტული საქმე საჯარო ინტერესის საგანი სწორედ ამ საქმის სუბიექტიდან გამომდინარე შეიძლება იქცეს. მონაცემების დაფარვა კი ხშირად შეუძლებელს ხდის მთლიანად გა-

დაწვეტილების მოძიებას. მედიის განვითარების ფონდმა აღნიშნულ პრობლემასთან დაკავშირებით საკონსტიტუციო სარჩელი მოამზადა.

საკონსტიტუციო სარჩელი

მედიის განვითარების ფონდის საკონსტიტუციო სარჩელის მიხედვით, არაკონსტიტუციურად უნდა გამოცხადდეს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 44-ე მუხლის პირველი პუნქტის (საჯარო დაწესებულება ვალდებულია, არ გაახმაუროს პერსონალური მონაცემები, ინფორმაცია თვით ამ პირის თანხმობის ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – სასამართლოს დასაბუთებული გადაწყვეტილების გარეშე, თანამდებობის პირთა (აგრეთვე თანამდებობაზე წარდგენილ კანდიდატთა) პერსონალური მონაცემების გარდა). ის ნორმატიული შინაარსი, რომელიც უშვებს – ნორმის იმგვარად განმარტებას, რომ საერთო სასამართლოებმა სასამართლოს თითოეულ გადაწყვეტილებაში/განჩინებაში/განაჩენში მონაწილე პირების ვინაობა და მაიდენტიფიცირებელი ინფორმაცია დაფარონ განურჩევლად ყველა შემთხვევაში. ნორმის იმ ნორმატიულ შინაარსს, რომელსაც ეფუძნება ამგვარი პრაქტიკა, ფონდი ასაჩივრებს საქართველოს კონსტიტუციის 41-ე მუხლის პირველ პუნქტთან მიმართებაში, რომლითაც დაცულია ინფორმაციის მიღების თავისუფლება.

მედიის განვითარების ფონდი მიიჩნევს, რომ დოკუმენტებზე საჯარო დაშვების უფლება უნდა იყოს იმდენად ფართო, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. ინფორმაციის გაცემა უნდა შეიზღუდოს მხოლოდ მაშინ, როცა ინფორმაციის გამჟღავნება დაზიანებს კონკრეტულ საჯარო ან კერძო ინტერესს. პერსონალური მონაცემების დაცვის მოტივით ინფორმაციაზე წვდომის შეზღუდვები უნდა დადგინდეს ინდივიდუალურ შემთხვევებში და არა ზოგადად.

საჯარო ინფორმაციის მიღება კერძო სამართლის იურიდიული პირებისაგან

ერთ-ერთ პრობლემურ საკითხს წარმოადგენს საჯარო ინფორმაციის მიღება კერძო სამართლის – სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებული ააიპ ან სამეწარმეო ტიპის იურიდიული პირებისაგან. უმეტეს შემთხვევებში კერძო სამართლის იურიდიული პირები უარყოფენ მათ ვალდებულებას, გასცენ საჯარო ინფორმაცია იმ მოტივით, რომ ისინი არ წარმოადგენენ საჯარო სამართლის სუბიექტებს. ამ პრობლემას შეეხება მიმდინარე დავა საქართველოს ფოსტასა და საქართველოს რკინიგზასთან.

თუმცა 2015 წლის 11 ივნისს მედიის განვითარების ფონდის სარჩელი ააიპ სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს წინააღმდეგ დაკმაყოფილდა. მოსამართლემ მიიღო პრეცედენტული გადაწყვეტილება და განამტკიცა სტანდარტი, რომლის მიხედვითაც, კერძო სამართლის იურიდიული პირები ვალდებული არიან, გასცენ საჯარო ინფორმაცია, თუ ისინი თავისი ფუნქციებით საჯარო სამართლის უფლებამოსილების მატარებელნი არიან. თუმცა ამ შემთხვევაშიც კი მედიის განვითარების ფონდს შესაბამისი რესურსის მობილიზება და 7 თვე დასჭირდა გამოთხოვილი ინფორმაციის მისაღებად.

რეკომენდაციები

- ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის ინფორმაციის თავისუფლების თავის ეფექტიანი იმპლიმენტაციისთვის, საჯარო დაწესებულებებმა ქმედით ღონისძიებებს უნდა მიმართონ და ამ მიზნით მკაფიო შიდა პროცედურები დანერგონ.
- საქართველოს მთავარმა პროკურატურამ გამართოს კონსულტაციები სამოქალაქო საზოგადოების და იურისტების მონაწილეობით, რათა გამორიცხული იყოს კანონის არასწორი ინტერპრეტაცია და აღმოიფხვრას ის პრაქტიკა, რომელიც საზოგადოებრივი ინტერესის მქონე საქმეებზე ამ უწყებამ დანერგა.
- სასამართლოებმა უნდა უზრუნველყონ საჯარო ინფორმაციის გაცემასთან დაკავშირებული საქმეების დროული განხილვა, რათა პროცესები განუსაზღვრელი ვადით არ გაჭიანურდეს და საჯარო ინფორმაციამ თავისი ღირებულება არ დაკარგოს.

5.2. გამომხატვის თავისუფლებასთან დაკავშირებული საქმეები

2015 წელს სასამართლოში პატივისა და ღირსების შემლახავი ინფორმაციის გავრცელების საფუძვლით მოხდა ორი სარჩელის ინიცირება, რომელიც ჟურნალისტთა მხრიდან საჯარო პირთა კორუფციაში მხილებას უკავშირდებოდა. პირველი შემთხვევა პარლამენტის ვიცე-სპიკერ მანანა კობახიძეს შეეხებოდა, მეორე – ყოფილ პრემიერ-მინისტრ ბიძინა ივანიშვილთან დაკავშირებული თანაინვესტირების ფონდის შესახებ ჩატარებულ ჟურნალისტურ გამოძიებას. კიდევ ერთი სასამართლო დავა შეეხებოდა ოპოზიციური პარტიის ოჯახის წევრის წინააღმდეგ ონლაინ მედიაში გამოქვეყნებული ფაქტების უარყოფას.

5.2.1. პარლამენტის ვიცე-სპიკერი მანანა კობახიძე გაზეთ „ქრონიკა+“-ის რედაქტორის ელისო კილაძის წინააღმდეგ

2015 წლის 22 დეკემბერს პარლამენტის ვიცე-სპიკერის მანანა კობახიძის სახელით მისმა ადვოკატმა დავით ლანჩავამ გაზეთ „ქრონიკა+“-ის რედაქტორის ელისო კილაძის წინააღმდეგ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სარჩელით მიმართა.

მედიაში გავრცელებული განცხადების თანახმად, სარჩელის მიზანია დამტკიცდეს, რომ „ქრონიკა+“-ის მიერ საჯარო პირის, მანანა კობახიძის წინააღმდეგ გავრცელდა პატივისა და ღირსების შემლახავი, არასწორი, შეგნებული ცილისწამება, რომელიც მიმართული იყო საზოგადოების თვალში მისი დისკრედიტაციისკენ.

კობახიძე კილაძეს ცილისწამებაში ადანაშაულებს და სასამართლოსგან მოითხოვს, რომ ელისო კილაძეს სასამართლო გადაწყვეტილების გამოქვეყნება დაავალოს.

ჟურნალისტის გარდა, პარლამენტის ვიცე-სპიკერი საკრებულოს წევრ ალექო ელისაშვილსაც უჩივის. საჩივარი მათ მიერ ე.წ. შეწყალების საქმესთან დაკავშირებით გაკეთებულ განცხადებებს ეხება.

კერძოდ, ბრალდებას, რომ მანანა კობახიძეს და ეკა ბესელიას ნარკოკარტელის გახმაურებულ საქმეში მსჯავრდებულთა შეწყალების ფინანსური დაინტერესება ჰქონდათ.

5.2.2. „საქართველოს სათბურის კორპორაცია“ შპს სამაუწყებლო კომპანია „რუსთავი 2“-სა და ჟურნალისტ ეკა კვესიტაძის წინააღმდეგ

2015 წლის 6 მაისს სს „საქართველოს სათბურის კორპორაციამ“ თბილისის საქალაქო სასამართლოს ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-სა და ჟურნალისტ ეკა კვესიტაძის წინააღმდეგ სარჩელით მიმართა. საქმეში დავის საგანს წარმოადგენს მოპასუხეების მიერ გავრცელებული მოსარჩელის საქმიანი რეპუტაციის შემლახველი ინფორმაციის უარყოფელი ცნობების გამოქვეყნება.

2015 წლის 21 მარტს, „სამაუწყებლო კომპანია რუსთავი 2“-ის გადაცემაში „განსხვავებული აქცენტები“ ითქვა, რომ სს „საქართველოს სათბურის კორპორაციას“ 2014 წლის 26 აგვისტოს საქართველოს მთავრობის 1477 დადგენილებით პროგრამის „აწარმოე საქართველოს“ ფარგლებში 1 ლარად გადაეცა სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული 350 000 კვ.მ. არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელიც სახელმწიფოს 2,450,000 ლარად ჰქონდა შეფასებული. მოსარჩელის პოზიციით, „სათბურის კორპორაციისთვის“ 1 ლარად გასხვისებული მიწა პირდაპირი მიყიდვის წესით გადაეცა 9, 800,000 მილიონი ლარის ღირებულების საინვესტიციო ვალდებულების შესრულების პირობით. აქედან გამომდინარე, მოსარჩელე მხარე ასკვნის, რომ „რუსთავი 2“-ის მიერ გავრცელებული განცხადება არსებითად მცდარ ფაქტებს შეიცავდა და არასრული ინფორმაცია განზრახ გავრცელდა.

მოსარჩელის პოზიციით, გადაცემის ავტორმა გაავრცელა ცილისმწამებლური ინფორმაცია, რომ სს „საქართველოს სათბურის კორპორაციის“ მფლობელია თანაინვესტირების ფონდის მმართველი კომპანია „ჯი სი ეფ პარტნიორები“, რომლის 50-50%-ს ბიძინა ივანიშვილის დეიდაშვილი, უჩა მამაცაშვილი და თანაინვესტირების ფონდის გენერალური დირექტორი გიორგი ბაჩიაშვილი ფლობენ.

2015 წლის 24 მარტს, „რუსთავი 2“-ის საინფორმაციო გადაცემაში „კურიერი“ გაკეთდა განცხადება, რომ გარდაბანში მდებარე 2 500 000 ლარის ღირებულების ფართობი ერთ ლარად გადაეცა ბიძინა ივანიშვილის დეიდაშვილის კომპანიას. სიუჟეტის დასრულებისას ნაჩვენები იყო ძველი, საბჭოთა პერიოდის აშენებული სათბური, რომელიც არ წარმოადგენს სს „საქართველოს სათბურის კორპორაციის“ საკუთრებას. მოსარჩელის პოზიციით, სიუჟეტით ისე წარმოჩინდა, თითქოს სათბურის კორპორაციას არავითარი ინვესტიცია არ განუხორციელებია.

მოსარჩელე ითხოვს, მოპასუხეებს დაევალოთ მოსარჩელის საქმიანი რეპუტაციის შემლახველი ცნობების უარყოფა თანაზომადი ფორმით – იმავე საშუალებით, იმავე გადაცემებში – „განსხვავებული აქცენტები“ და „კურიერი“. კერძოდ, მოსარჩელე მხარე მოითხოვს მოპასუხე მხარისგან შემდეგი ინფორმაციის განცხადებას: (1) არ შეესაბამება სინამდვილეს ის, რომ „საქართველოს სათბურის კორპორაციის“ მფლობელია თანაინვესტირების ფონდის მმართველი კომპანია „ჯი სი ეფ პარტნი-

ორები“, რომლის 50-50%-ს ბიძინა ივანიშვილის დეიდაშვილი უნა მამაცაშვილი და თანაინვესტირების ფონდის გენერალური დირექტორი გიორგი ბაჩიაშვილი ფლობენ.“ რეალურად სს „სათბურის კორპორაციის“ აქციონერია შპს „ჯორჯიან აგრო დეველოპმენტი“; (2) არ შეესაბამება სინამდვილეს ის, რომ სს „სათბურის კორპორაციის“ მიერ უძრავი ქონების შეძენა მხოლოდ 1 ლარად მოხდა, არამედ პრივატიზაციის პირობად განისაზღვრა სააქციო საზოგადოებისათვის აღნიშნული ქონების გადაცემა 9,800,000 მილიონი ლარის ღირებულების საინვესტიციო ვალდებულების შესრულების პირობით.

მოსარჩელე მხარე სარჩელში აღნიშნავს, რომ „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის თანახმად, პირს ეკისრება სამოქალაქო სამართლებრივი პასუხისმგებლობა კერძო პირის ცილისწამებისათვის, თუ მოსარჩელე სასამართლოში დაამტკიცებს, რომ მოპასუხის განცხადება შეიცავს არსებითად მცდარ ფაქტს უშუალოდ მოსარჩელის შესახებ და ამ განცხადებით მოსარჩელეს ზიანი მიადგა. მოსარჩელე მხარე უდავოდ მიიჩნევს, რომ მოპასუხის მიერ გავრცელებული ცნობები წარმოადგენს არა ჟურნალისტის პირად შეხედულებებს, მოსაზრებებს მოსარჩელე მხარესთან დაკავშირებით, არამედ ფაქტების მტკიცებას. მოსარჩელის აზრით, ფაქტების გადაუმოწმებლობა მეტყველებს ფაქტების განზრახ დამახინჯებას.

5.2.3. დავით ვაშაძე „ექსკლუზივის“ წინააღმდეგ

სარჩელი: 2014 წლის 18 აგვისტოს საინფორმაციო სააგენტო ექსკლუზივისმა გამოქვეყნა ჟურნალისტ დარეჯან ლიპარტელიანის სტატია, სათაურით „გიორგი ვაშაძის ძმა „გათხოვდა?!“¹. მოსარჩელის პოზიციით, აღნიშნული სტატიით ჟურნალისტი ცილს სწამებს მოსარჩელეს კინოთეატრ „პრომეთეს“ ხელმძღვანელ გაგა ჩხეიძესთან ინტიმურ ურთიერთობებსა და მასთან თანაცხოვრებაში.

მოსარჩელის განმარტებით, სტატიის ავტორის ინტერესის ობიექტი გახდა იმდენად, რამდენადაც იგი არის პოლიტიკური გაერთიანება „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ ერთ-ერთი ლიდერის, გიორგი ვაშაძის ძმა და მიზნად ისახავს როგორც გიორგი ვაშაძის, ასევე მის დისკრედიტაციას და არა საზოგადოებრივი ინტერესის დაკმაყოფილებას.

მოსარჩელე აღნიშნავს, რომ სტატიის ავტორი მას არ დაკავშირებია და არ უცდია მასთან „ინფორმატორის“ მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადამოწმება, მიუხედავად იმისა, რომ სტატიის მიხედვით, მისთვის ცნობილი იყო მისი ტელეფონის ნომერი. შესაბამისად, მოსარჩელისთვის სტატიით გავრცელებული ინფორმაციის შესახებ ცნობილი გახდა მხოლოდ მისი გამოქვეყნების შემდეგ და მას არ მიეცა მის მიმართ გავრცელებული, სინამდვილეს შეუსაბამო ცნობებზე ადეკვატური პასუხის გაცემის შესაძლებლობა.

თავდაპირველად სარჩელში მოპასუხე მხარედ მითითებული იყო როგორც მედია საშუალების მფლობელი შპს „ექსკლუზივისი“, ასევე ჟურნალისტი დარეჯან ლიპარტელიანი, თუმცა 24 მარტს

¹ <http://www.exclusivenews.ge/?page=view&artid=6363>

გამართულ სხდომაზე მოსარჩელემ მოთხოვნა დააბუსტა და მოპასუხე მხარედ მხოლოდ შპს „ექსკლუზივისი“ მიუთითა.

მოსარჩელე მხარე ითხოვდა: (1) საინფორმაციო სააგენტო „ექსკლუზივისი“ მიერ გავრცელებული მცდარი ფაქტების უარყოფას და სასამართლოს გადაწყვეტილების შესახებ ცნობის გამოქვეყნებას, (2) დარეჯან ლიპარტელიანისა და შპს „ექსკლუზივისისთვის“ სოლიდარულად, დავით ვაშაძის სასარგებლოდ, მორალური ზიანის ანაზღაურებას 10 000 ლარის ოდენობით.

2015 წლის 24 მარტს, 10:00 საათზე დანიშნულ სასამართლოს მთავარ სხდომაზე, არ გამოცხადდნენ მოპასუხეები – დარეჯან ლიპარტელიანი და შპს „ექსკლუზივისი“. მათ გამოუცხადებლობის საპატიო მიზეზის შესახებ სასამართლოსთვის არ უცნობებიათ. მოსარჩელის წარმომადგენელმა სარჩელის დაკმაყოფილების თაობაზე დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის შესახებ იშუამდგომლა.

გადაწყვეტილება: 2015 წლის 24 მარტს თბილისის საქალაქო სასამართლომ, მოპასუხის გამოუცხადებლობის გამო, დაუსწრებელი გადაწყვეტილება გამოიტანა და სრულად დააკმაყოფილა მოსარჩელი მხარის მოთხოვნა.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით, შპს ექსკლუზივისს (1) დაეკისრა საინფორმაციო სააგენტო „ექსკლუზივისისში“, ამავე სააგენტოში დარეჯან ლიპარტელიანის სტატიის „გიორგი ვაშაძის ძმა „გათხოვდა?!“, – გამოქვეყნებით გავრცელებული ინფორმაციის უარყოფა შემდეგი სახით: საინფორმაციო სააგენტო ექსკლუზივისისში, 2014 წლის 18 აგვისტოს გამოქვეყნებულ, დარეჯან ლიპარტელიანის სტატიაში, სათაურით – „გიორგი ვაშაძის ძმა „გათხოვდა?!“ მოცემული შემდეგი ინფორმაცია: „ვაშაძესა და ჩხეიძეს ინტიმური ურთიერთობა ჰქონდათ. ახლა კი გადაწყვიტეს, საზოგადოებას არ დაემალონ. ამიტომ გაგა ჩხეიძემ ვაშაძესთან ურთიერთობა „დააკანონა“ და ისინი დღეს ერთად ცხოვრობენ. მოკლედ, გიორგი ვაშაძეს ძმა „გაუთხოვდა“, – არ შეეფერება სინამდვილეს.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით დარეჯან ლიპარტელიანსა და შპს „ექსკლუზივისს“, სოლიდარულად, დავით ვაშაძის სასარგებლოდ, 10 000 (ათიათასი) ლარის ოდენობით მორალური ზიანის ანაზღაურება დაეკისრათ.

მოტივაცია: გადაწყვეტილებაში აღნიშნულია, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 230-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, თუ სასამართლოს სხდომაზე არ გამოცხადდება მოპასუხე მხარე და მოსარჩელე იშუამდგომლობს დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანაზე, მაშინ სარჩელში მითითებული გარემოებები დამტკიცებულად ითვლება. სამოქალაქო კოდექსის 230-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, თუ სარჩელში მითითებული გარემოებები იურიდიულად ამართლებს სასარჩელო მოთხოვნას, სარჩელი დაკმაყოფილდება.

საქალაქო სასამართლომ დაადგინა, რომ სარჩელში მითითებული და დამტკიცებულად მიჩნეული ფაქტობრივი გარემოებები, „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მე-18 მუხლის თანახმად, იურიდიულად ამართლებს სარჩელის მოთხოვნას.

აპელაცია: რედაქციამ დაუსწრებელი გადაწყვეტილება სასამართლოში გაასაჩივრა.

კომენტარი: პირველი ინსტანციის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაში სადავოა ჟურნალისტისთვის თანხის დაკისრების საკითხი, რადგან „სიტყვისა და გამოხატვის თავისუფლების შესახებ“ კანონის მე-6 (2) მუხლის თანახმად, „მედიაში ჟურნალისტის მიერ გამოქვეყნებულ ცილისწამებასთან დაკავშირებული სასამართლო დავისას მოპასუხეა მედიის მესაკუთრე“. მართალია, მხარემ სხდომაზე დააბუსტა მისი თავდაპირველი მოთხოვნა და მოპასუხედ შპს „ექსკლუზივიზიუსი“ მიუთითა, მაგრამ სასამართლომ არასწორად დააკისრა ჟურნალისტს თანხის გადახდა.